

16. august 2024

EM 2024/150

Jeg fremsætter hermed følgende forslag til forespørgselsdebat i henhold til § 36 i forretningsorden for Inatsisartut:

Forslag til forespørgselsdebat om, hvorvidt det vil være en god idé, at Naalakkersuisut på månedlig basis pålægges at rapportere om antallet af selvmord og selvmordsforsøg med henblik på at gøre implementeringen af de foreslåede tiltag i QAMANI¹ til en succes
(Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraatit)

Selv mord er et alvorligt problem. Det har vidtrækkende konsekvenser for familier, lokalsamfund og samfundet som helhed. Her i landet står vi over for en særlig udfordring, da antallet af selvmord og selvmordsforsøg er meget højt i forhold til antallet i andre lande. Det er nødvendigt at italesætte dette problem på en måde, der kan bidrage til forebyggelse og øget bevidsthed. Ved at italesætte selvmord på den rigtige måde kan vi skabe en større forståelse for problemet og fjerne tabuer. Dette kan forhåbentlig hjælpe dem, der lider i stilhed med at søge hjælp.

Jeg mener, at information og oplysning kan spille en vigtig rolle i forebyggelsen af selvmord. Ved at dele statistikker og personlige historier kan vi gøre folk opmærksomme på advarselstegn og forebyggende foranstaltninger. Dette kan medføre en mere sammenhængende indsats fra både offentlige og private aktører.

Selv mord og selvmordsforebyggelse er et vanskeligt og følsomt emne, men det er alligevel vigtigt, at vi tør debattere det med henblik på aftabuisere. Der kan dog være en risiko for, at hyppig omtale af selvmord kan føre til, at selvmord bliver anset som en acceptabel løsning på problemer især blandt sårbare unge. Sagt anderledes så kan omtale af selvmord udløse selvmordstanker hos mennesker, der allerede er i en sårbar tilstand. Dette er en såkaldt trigger-effekt. Derfor kræver det omhyggelig og ansvarlig kommunikation hver eneste gang selvmord og selvmordsforebyggelse bliver debatteret. Selvom hensigten er at fjerne tabuer, så kan der være en risiko for yderligere stigmatisering af dem, der kæmper med selvmordstanker.

Et forslag til italesættelse kunne være at rapportere antallet af selvmord og selvmordsforsøg månedligt. Dette kan skabe en løbende dialog om problemet og sikre, at emnet forbliver en prioritet på den offentlige dagsorden og herigennem øge civilsamfundets bevidsthed og medansvar. Den her foreslåede rapportering vil også kunne danne et solidt grundlag for oplysningskampagner, der inkluderer personlige historier, statistik og information om, hvor man kan få hjælp.

Og netop vejen til hjælp og synligheden heraf bør være langt mere tilgængelig og vi skal sikre let adgang til støttelinjerne og krisecentre, hvor unge kan få anonym rådgivning og støtte. Det er rigtigt godt at Tusaannga har udvidet sine åbningstider, men funktionen bør udbredes endnu mere.

¹ "QAMANI - Strategi for forebyggelse af selvmord 2023-2028", Naalakkersuisut 2023

Det foreslåede statistiske materiale vil med fordel også kunne bruges i udarbejdelse af uddannelsesprogrammer til skoler, hvor man samtidig kunne fokusere på mental sundhed, identifikation af advarselstegn og med videre.

Vi er i den forbindelse glade for, at Demokraatits forslag om tilbud i kurser i psykisk førstehjælp til borgerne for at forebygge mistrivsel og selvmord fik bred politisk opbakning². Det betyder dog ikke, at vi er færdige med at øge indsatserne. Det er vores politiske ansvar og politiske pligt at sikre en vedvarende opmærksomhed på dette, som for vort land er så stort et problem. Det er ligeledes vores pligt som folkevalgte at sikre, at QAMANI bliver vellykket og ikke kun et fint stykke papir, der samler støv i administrationen.

Jeg ser frem til at høre, hvad Naalakkersuisut og partierne har af input til denne debat.

² EM 2022/79